

Datum vergadering	23 maart 2023
Omschrijving agendapunt	Voorstel tot het vastleggen van tijdelijke afspraken over het opdrachtgeverschap en de bekostiging van beschermd wonen in Zeeland.
Portefeuillehouder	Wethouder C.L. Liefing
Samenvatting	
Het huidige contract beschermd wonen loopt af op 1 januari 2024. Het is niet (meer) mogelijk om dit contract te verlengen. Dit betekent dat er opnieuw zal moeten worden aanbesteed om de continuïteit in zorg per 1 januari 2024 te kunnen garanderen. Op dat moment is er nog geen nieuwe governance ingericht, terwijl er wel een aanbestedende en opdrachtgevende partij moet zijn. Gelet op het feit dat ervan moet worden uitgegaan dat de financiële doordecentralisatie per 1 januari 2024 van start gaat, zullen er afspraken moeten worden gemaakt over invulling van het opdrachtgeverschap en de daaraan verbonden financiële de risico's en verantwoordelijkheden. Meer concreet gaat het daarbij om afspraken over de wijze waarop de 13 Zeeuwse gemeenten willen omgaan met een eventueel overschot alsmede over afspraken die borgen dat de gemeenten gezamenlijk bijdragen in een onverhoopt tekort.	

Aan de raad,

Aanleiding

Met de doordecentralisatie worden, in plaats van alleen de huidige centrumgemeenten, alle gemeenten verantwoordelijk voor de zorg en ondersteuning van hun inwoners met psychiatrische kwetsbaarheid. De doordecentralisatie is inmiddels een aantal keer uitgesteld, maar de start van de doordecentralisatie vindt op basis van de huidige stand van zaken naar verwachting plaats per 1 januari 2024.

Met het oog op deze doordecentralisatie is het noodzakelijk om te komen tot een krachtige regionale samenwerking. Ten behoeve hiervan hebben gemeenten op 26 juni 2020 in VNG-verband ingestemd met de Norm voor Opdrachtgeverschap (hierna: NvO) voor beschermd wonen (hierna: BW) en maatschappelijke opvang (hierna: MO). De NvO verplicht gemeenten binnen de eigen MO-BW-regio afspraken te maken over samenwerking en deze samenwerking vervolgens duurzaam vast te leggen. De afspraken in het kader van de NvO geven daarmee op langere termijn richting aan wat je als regio samendoet en hoe dit lokaal en bovenregionaal is verbonden.

In dit kader hebben de 13 gemeenteraden in Zeeland in Q1 2022 ingestemd met de regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2022-2025 (hierna: regiovisie). Onderdeel van de regiovisie vormen de partnerschapsafspraken (lees: de zakelijke kant van de samenwerking). De artikel 12 inspecteur gemeente Vlissingen is nog niet akkoord met de regiovisie, omdat er nog geen risico-taxatie onderzoek op basis van de voorgestelde afspraken heeft plaatsgevonden en daarnaast ontvlechtigingsafspraken (voor het geval een of meerdere gemeenten uit de samenwerking willen treden) in de afspraken ontbreken.

Het in gang zetten van het risico-taxatieonderzoek wordt op dit moment aangehouden vanwege (landelijke) onduidelijkheid over de verplichte samenwerking (aangekondigd is dat er nadere regels worden opgelegd) en de invoering van het woonplaatsbeginsel (wat dit concreet inhoudt). Deze ontwikkelingen vergen een wetswijziging (van de Wmo). De verwachting is dat deze wetswijziging ook in werking treedt per 1 januari 2024. Daarnaast lopen er Zeeuws breed op dit moment gesprekken over de best passende governance voor BW. Dit vraagstuk wordt gezamenlijk opgepakt met het vraagstuk over de best passende governance voor (de inkoop van) Jeugd. De huidige planning is dat de nieuwe governance voor BW en Jeugd per 1 januari 2025 is geïmplementeerd. Al deze onderwerpen zijn op inhoud onderling met elkaar verweven. Het is daarom op dit moment wachten op het moment dat er voldoende informatie bekend is om het risico-taxatieonderzoek in gang te zetten. Afstemming hierover vindt plaats tussen gemeenten en met de artikel 12 inspecteur. De ontwikkelingen op deze onderwerpen worden op de voet gevolgd. Zodra mogelijk wordt u hierover nader geadviseerd.

Aanleiding.

Het huidige contract beschermd wonen loopt af op 1 januari 2024. Het is niet (meer) mogelijk om dit contract te verlengen. Dit betekent dat er opnieuw zal moeten worden aanbesteed om continuïteit in zorg per 1 januari 2024 te kunnen garanderen. Daarvoor is het van belang dat de publicatie van de aanbesteding op Tendered uiterlijk in april 2023 zal kunnen plaatsvinden. Op dat moment is er nog geen nieuwe governance ingericht, terwijl er wel een aanbestedende en opdrachtgevende partij moet zijn. Gelet op het feit dat ervan moet worden uitgegaan dat de financiële doordecentralisatie per 1 januari 2024 van start gaat, zullen er afspraken moeten worden gemaakt over invulling van het opdrachtgeverschap en de daaraan verbonden financiële risico's en verantwoordelijkheden. Meer concreet gaat het daarbij om afspraken over de wijze waarop de 13 gemeenten willen omgaan met een eventueel overschot alsmede over afspraken die borgen dat de gemeenten gezamenlijk bijdragen in een onverhoopt tekort.

Wat willen we bereiken?

- Continuïteit in zorg (BW);
- Het opdrachtgeverschap voor de aanbesteding BW 2024 (en 2025) op een zorgvuldige manier tijdig regelen, zodat de aanbesteding voorjaar 2024 gepubliceerd kan worden.

Wat gaan we ervoor doen?

We maken tijdelijke afspraken over het opdrachtgeverschap en de bekostiging van de aanbesteding beschermd wonen met de andere gemeenten in Zeeland en leggen deze vast in een Samenwerkingsovereenkomst (zie bijlage). Deze afspraken gaan in vanaf het moment van ondertekening van de overeenkomst en eindigen van rechtswege op het moment dat een nieuwe Governance is ingericht en tussen partijen Partnerschapsafspraken zijn gemaakt.

Samengevat houden deze afspraken het volgende in:

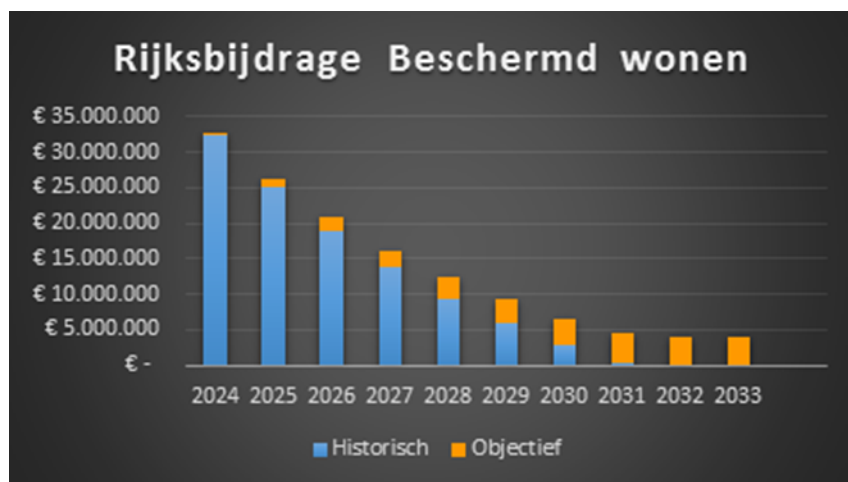
- De Gemeente Vlissingen zal optreden als Aanbestedende dienst en Opdrachtgever voor het Beschermd Wonen en Opvang in de periode 2024-2025;
- In de Zorgovereenkomst(en) zal worden voorzien in een mogelijkheid tot overdracht van (een deel van) de rechten en verplichtingen uit die Zorgovereenkomst door de Opdrachtgever aan de deelnemende gemeenten, dan wel een door hen op te richten juridische entiteit, indien en zodra Partijen een nieuwe Governance hebben ingericht en Partnerschapsafspraken zijn gemaakt;
- Er wordt een regiobudget gevormd dat zal bestaan uit:
 - a. historische rijksbijdrage: de door gemeente Vlissingen als (voormalige) centrumgemeente vanaf de inwerkingtreding van de wetwijziging van het Rijk te ontvangen (Integratie)uitkering(en),
 - b. rijksbijdrage o.b.v. verdeelmodel: de door de gemeenten vanaf de inwerkingtreding van de wetwijziging te ontvangen Rijksbijdrage Beschermd Wonen en
 - c. De door de gemeente Vlissingen te ontvangen eigen bijdragen voor intramurale cliënten.
- De gemeenten zullen de bijdragen als hiervoor bedoeld op uniforme wijze budget- en resultaatneutraal opnemen en verantwoorden in hun begroting en jaarstukken en bestemmen voor de in deze Overeenkomst bedoelde taken;
- De bekostiging van BW geschiedt door de gemeente Vlissingen vanuit het Regiobudget, primair uit de integratie-uitkering (historisch rijksbijdrage) en de door centrumgemeente Vlissingen in het betreffende boekjaar ontvangen eigen bijdragen en indien nodig (aanvullend) uit de rijksbijdragen BW die de 13 gemeenten ontvangen (rijksbijdrage o.b.v. objectieve verdeelmodel);
- Indien het Regiobudget (historisch en objectief) niet toereikend is om de kosten te voldoen, dragen alle deelnemende gemeenten bij in het tekort, waarbij de bijdrage van iedere gemeente wordt bepaald op basis van de laatstelijk tussen partijen vastgestelde Objectieve Verdeelsleutel. Dit is anders dan de huidige situatie waarin gemeente Vlissingen zelfstandig verantwoordelijk is voor een tekort;
- Een eventueel overschot op de Integratie-uitkering wordt (andersom) conform de laatstelijk vastgestelde Objectieve Verdeelsleutel aan de gemeenten betaald. Er wordt dus geen reserve gevormd vanaf 2024. Dit is anders dan de huidige situatie waarin een overschot op de integratie uitkering aan de reserve centrumtaken van de gemeente Vlissingen wordt toegevoegd;
- De opgebouwde reserve centrumtaken tot het moment van inwerkingtreding van de wetwijziging, maakt geen onderdeel uit van deze afspraken en valt daarmee buiten de scope van de overeenkomst.

Wat zijn de kanttekeningen en risico's?

- De middelen voor 2024 zijn toereikend om de inkoop en kosten BW (en tekorten MO en VO) te kunnen bekostigen uit de rijksbijdrage en eigen bijdrage vanuit de CG middelen. Kortom we lopen naar verwachting geen financieel risico;
- Indien deze afspraken niet tijdig tot stand komen, is er geen overeenstemming over een gezamenlijke aanbestedingsstrategie en kan er geen Aanbestedingsprocedure worden doorlopen waarbij de gemeente Vlissingen kan optreden als aanbestedende dienst en opdrachtgever. Als de aanbesteding niet tijdig kan worden gestart bestaat een (zeer groot) risico is op het ontbreken van continuïteit van zorg voor de inwoners uit Zeeland die gebruik maken van BW c.q. de implementatietijd voor het nieuwe contract wordt erg kort waardoor een zorgvuldige implementatie daarvan niet gegarandeerd kan worden;
- De aanbesteding heeft een looptijd van 1 jaar (2024), met de mogelijkheid om 1 jaar te verlengen (2025). Mocht de nieuwe governance beschermd wonen niet op 1 januari 2025 zijn ingericht dan is er inkooptechnisch (dus) geen probleem. Wel moeten gemeenten op dat moment (half 2024, of zodra bekend is dat 1 januari 2025 niet wordt gehaald) met elkaar rond de tafel om te beoordelen of de huidige afspraken kan worden verlengd c.q. aanpassingen daarin nodig zijn.

Wat mag het kosten?

Met de doordecentralisatie wordt het totale budget voor BW dat beschikbaar is gesteld aan de centrumgemeente Vlissingen vanaf 1-1-2024 via het objectief verdeelmodel doorgedecentraliseerd naar de 13 Zeeuwse gemeenten. Het tempo is bepaald door het landelijk vastgesteld ingroeipad van 10 jaar. Dus vanaf 2033 is het budget volledig objectief verdeeld (zie onderstaande figuur).

Daartegenover ontvangen regiogemeenten vanaf de inwerkingtreding van de wetwijziging (zoals thans voorzien op 1 januari 2024) budget voor de nieuwe cliënten BW. Dit hangt samen met de invoering van het woonplaatsbeginsel dat inhoudt dat gemeenten (financieel) verantwoordelijk zijn voor de zorg van hun eigen inwoners, ook wanneer deze zorg buiten de eigen gemeentegrens wordt verleend. Dit bedrag neemt de komende jaren geleidelijk toe, conform het objectief verdeelmodel.

Gemeente Vlissingen blijft naast bovenstaande als gastheergemeente Rijksbudget ontvangen (historisch budget) voor cliënten die op 1 januari 2024 al in zorg zijn. De overschotten en tekorten op het regiobudget (historisch en objectief) zullen vanaf 2024 ten gunste of laste van alle 13 gemeenten worden gebracht. Daarnaast wordt de besteding van de rijksmiddelen bepaald door de 13 gemeenten. Jaarlijks wordt hiervoor een begroting opgesteld.

De Rijksbijdrage BW wordt budget- en resultaatneutraal opgenomen en verantwoord in de begroting en de jaarstukken en bestemd voor BW. Dit betekent concreet dat de gelden die gemeenten in dit kader ontvangen geparkeerd blijven bij de gemeenten. De gelden worden bestemd als regiobudget en worden daarmee nog niet door gemeenten uitgegeven.

Deze afspraken zijn tijdelijk van aard en gelden totdat de nieuwe governance is ingericht en aanvullende partnerschapsafspraken zijn gemaakt.

Advies:

U wordt voorgesteld om:

1. In te stemmen met de tijdelijke afspraken over het opdrachtgeverschap en de bekostiging van Beschermd wonen, zoals verwoord in de Samenwerkingsovereenkomst, en daarmee met:
 - a. de vorming van een regiobudget;
 - b. het (na doordecentralisatie) op uniforme wijze en budget- en resultaatneutraal opnemen van de door de gemeenten te ontvangen Rijksbijdrage Beschermd Wonen in de begroting en de jaarstukken en deze te bestemmen voor het Beschermd Wonen
 - c. de afspraken over de vraag hoe om te gaan met een eventueel tekort of overschot tussen de 13 gemeenten.
2. Dit raadsbesluit geldt onder voorbehoud van instemming van de gemeenteraden van alle 13 Zeeuwsen gemeenten en geldt tot het moment dat een nieuwe Governance is ingericht en tussen partijen (aanvullende) Partnerschapsafspraken zijn gemaakt

Oostburg,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN SLUIS,

De secretaris,	De burgemeester,
S.I. de Kievit-Minnaert	mr. M.M.D. Vermue

Bijlage(n):

1. Samenwerkingsovereenkomst beschermd wonen 2023
 2. Concept werkbegroting BW Zeeland 2022-2025
 3. Toelichting concept werkbegroting BW Zeeland 2022-2025
-

DE RAAD VAN DE GEMEENTE SLUIS

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d.

gelet op artikel ;

BESLUIT:

1. In te stemmen met de tijdelijke afspraken over het opdrachtgeverschap en de bekostiging van Beschermd wonen, zoals verwoord in de Samenwerkingsovereenkomst, en daarmee met:
 - a. de vorming van een regiobudget;
 - b. het (na doordecentralisatie) op uniforme wijze en budget- en resultaatneutraal opnemen van de door de gemeenten te ontvangen Rijksbijdrage Beschermd Wonen in de begroting en de jaarstukken en deze te bestemmen voor het Beschermd Wonen
 - c. de afspraken over de vraag hoe om te gaan met een eventueel tekort of overschot tussen de 13 gemeenten.
2. Dit raadsbesluit geldt onder voorbehoud van instemming van de gemeenteraden van alle 13 Zeeuwsen gemeenten en geldt tot het moment dat een nieuwe Governance is ingericht en tussen partijen (aanvullende) Partnerschapsafspraken zijn gemaakt

Sluis, 6 januari 2023

DE RAAD VOORNOEMD,

De griffier,

mr. P. T. G Claeijs

De voorzitter,

mr. M. M. D. Vermue